

مستکبران و مشرکان از نظر معرفت‌شناسی گرفتار حس و تجربه‌اند

مستکبران و مشرکان دو مزاحم درونی و معرفتی برای استدلال و برهان دارند؛ لذا چون وهم و خیال را تحت کنترل عقل نیاوردند و شهوت و غضب را هدایت نکردند، هر زمان که پیامبر جدید آمد او را مسخره می‌کنند و شبهه معاد دارند و اصل مبدا برای آنها روشن نشده است. به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، آیت‌الله العظمی جوادی آملی دوشنبه، 23 دی‌ماه، در تفسیر آیات 28 تا 36 سوره مبارکه یاسین بیان کرد: در جلسات گذشته بیان شد که شهید سوره یاسین وارد بهشت برزخی شد، از آنجا پیامی دارد و خدای سبحان پیام شهدای برزخ

مستکبران و مشرکان دو مزاحم درونی و معرفتی برای استدلال و برهان دارند؛ لذا چون وهم و خیال را تحت کنترل عقل نیاوردند و شهوت و غضب را هدایت نکردند، هر زمان که پیامبر جدید آمد او را مسخره می‌کنند و شبهه معاد دارند و اصل مبدا برای آنها روشن نشده است.

به گزارش خبرگزاری بین‌المللی قرآن (ایکنا)، آیت‌الله العظمی جوادی آملی دوشنبه، 23 دی‌ماه، در تفسیر آیات 28 تا 36 سوره مبارکه یاسین بیان کرد: در جلسات گذشته بیان شد که شهید سوره یاسین وارد بهشت برزخی شد، از آنجا پیامی دارد و خدای سبحان پیام شهدای برزخ را به جامعه می‌رساند آن پیام بخشی برای صالحان و بخشی به طالحان است، آنهایی که صالحان هستند پیام شهید سوره یاسین با بشارت به آنها این است که «قَالَ يَا لَيْتَ قَوْمِي يَعْلَمُونَ بِمَا غَفَرَ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ» آن مرد در آن سرای گفت: ای کاش، قوم من می‌دانستند، که پروردگارم گناهانم را بخشید و مرا از بزرگواران درگاهش قرار داد».

آیات الهی؛ انذار برای طالحان و بشارت برای صالحان

این مرجع تقلید تصریح کرد: آنهایی که طالح هستند تا آخرین لحظه مورد نصیحت عالمان الهی هستند و شهدا نیز از آنها صرف نظر نمی‌کنند و آنها را نصیحت می‌کنند؛ یعنی همین آیه نسبت به طالحان که غیر معتقدند، دعوت است و سبقه انذار و هدایت دارد. همین آیه نسبت به صالحان که معتقد هستند سبقه بشارت دارد.

خداوند قوم تبهکار را تنها با یک صیحه نابود کرد

آیت‌الله جوادی آملی عنوان کرد: بعد فرمود این گروهی که در برابر رهبران الهی ایستادند و با اقتدار و خشم سخن می‌گفتند: «قَالُوا إِنَّا تَطَيَّرْنَا بِكُمْ لَئِن لَّمْ تَنْتَهُوا لَنَرْجُمَنَّكُمْ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّمَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ» مردم آن دیار گفتند: ما شما را به فال بد گرفته‌ایم؛ به یقین اگر از این کار دست برندارید، سنگسارتان می‌کنیم و عذابی دردناک از ما به شما خواهد رسید» این حرارت و خروش اینها را با یک تشر خاموش کردیم نه اینکه اینها را از بین بردیم. گر چه اینها به هلاکت رسیدند و مردند اما در حقیقت آنها خاموش شدند «إِنْ كَانَتْ إِلَّا صِحَّةٌ وَاحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ حَامِدُونَ» وسیله نابودی آن قوم، تنها یک صیحه بود، که ناگهان همگی خاموش شدند».

این مدرس عالی حوزه در ادامه بیان کرد: بعد فرمود برای خاموش کردن اینها فرشتگان را نازل نمی‌کنیم البته اگر ضرورت جنگ و جبهه رسمی باشد مانند جنگ بدر و امثال بدر همچنان که در آیه 26 سوره توبه فرموده است: «ثُمَّ أُنْزِلَ إِلَهُ سَكِينَتُهُ عَلَى رَسُولِهِ وَعَلَى الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْزَلَ جُنُودًا لَمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ» پس از آن، خداوند آرامشی را از جانب خود بر پیامبرش و بر مؤمنانی که در آن معرکه ثابت قدم ماندند فرو فرستاد و لشکریانی را از فرشتگان که شما آنها را ندیدید برای یاری شما نازل کرد و کسانی را که کافر شدند کیفر داد، و این است سزای کفرپیشگان» فرشتگان نازل می‌شوند؛ اینجا وجود مبارک پیامبر (ص) است که فرشتگان نازل می‌شود چون جبهه رسمی است. اما برای خاموش کردن سر و صدای این گروه نیازی نیست که فرشتگان پایین بیایند. مشرکان و مستکبران را به انحاء گوناگون به هلاکت می‌رسانیم برای نابودی همه فرشته نازل نمی‌کنیم.

کل آسمان و زمین در اختیار و مطیع ذات اقدس اله است

وی اظهار کرد: یک اصل کلی وجود دارد که کل آسمان و زمین در اختیار و مطیع ذات اقدس اله است. خداوند در آیه 11 سوره فصلت می‌فرماید: «ثُمَّ اسْتَوَى إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ ائِتِيَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ» سپس به آفرینش آسمان پرداخت، و آن توده‌ای از دود بود. پس به آسمان و زمین فرمود: خواه یا ناخواه باید به صحنه وجود بیایید. گفتند: آمدید و همه به دلخواه مطیع فرمان تویم» به این دو موجود گفتیم بیایید و این دو موجود عرض کردند ما و با همه آنچه در آسمان و زمین است و می‌دانیم و نمی‌دانیم در پیشگاه تو خاضع هستیم؛ بنابراین اگر همه در خضوع هستند دیگر لازم نیست خداوند برای هلاکت قارون فرشته نازل کند.

نحوه عذاب کردن خداوند برای اقوام مختلف متفاوت است

آیت‌الله جوادی آملی بیان کرد: اصل دیگر این است که نحوه تعذیب و عذاب کردن فرق می‌کند، گاهی از باب شق القمر است گاهی شق البحر است، گاهی شق الحجر بود همه اینها را خداوند انجام می‌دهد و هیچ نیاز نیست برای همه اینها فرشتگان نازل شوند چنان که این در آیه 40 سوره عنکبوت آمده است «فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذُنْبِهِ» در نتیجه هر یک از آن امت‌ها را به سزای گناهش به عذابی گرفتار کردیم» اما در شرایط جنگ بدر و امثال آن که جنگ رو در رو است و پیامبر گرامی اسلام وجود دارد فرشتگان نازل می‌شوند.

برخی از افراد با انجام گناهان بر خود ستم می‌کنند

این مفسر قرآن کریم ابراز کرد: خداوند در همان آیه 40 سوره عنکبوت در تشریح نحوه‌های عذاب فرموده است «فَمِنْهُمْ مَنْ أُرْسِلَتْ عَلَيْهِ حَاصِيَا وَمِنْهُمْ مَنْ أُخِذَتْ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ أَعْرَقْنَا بِه الْأَرْضَ وَمِنْهُمْ مَنْ أَعْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ؛ از اینان مردمی بودند که سنگبارانشان کردیم، و امتی بود که غرّش مهیب آنان را فرا گرفت، و کسی بود که او را در زمین فرو بردیم، و نیز کسانی بودند که در آب غرقشان کردیم. خداوند با این کیفرها بر آنان ستم نکرد و شاید که او ستم کند، بلکه آنان خود با گناهی که مرتکب شدند بر خویشتن ستم کردند و سزاوار کیفر شدند».

وی ادامه داد: بنابراین اگر امر مهمی باشد خداوند فرشته نازل می‌کند اما اگر امر مهم نباشد مانند همین مستکبران سوره یاسین نیازی به نزول فرشته نیست پس قسمت پایانی آیه 28 سوره یاسین «وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ» به این معنا نیست که به هیچ وجه فرشته نازل نمی‌کنیم؛ بلکه معنایش این است که در امور غیر مهم فرشته نازل نمی‌کنیم ولی برای امور مهم مانند همان جنگ بدر و امثالهم فرشتگان را برای یاری مومنان نازل می‌کنیم.

آیت‌الله جوادی آملی اظهار کرد: مستکبران و مشرکان از نظر معرفت‌شناسی گرفتار حس و تجربه‌اند؛ بنابراین دو مزاحم برای فهم و درک دارند یک مزاحم در دورن دارند که آن شهوت و غضب است که مزاحم عملی آنها است و مزاحم دیگر معرفتی است که وهم و خیال است که مزاحم استدلال و برهان این‌هاست. اینها چون مزاحمات اندیشه و معرفت را اصلاح نکردند یعنی وهم و خیال را تحت عقل نیاوردند و شهوت و غضب را هدایت نکردند و از دشمن درون نجات پیدا نکردند هر زمان که پیامبر جدید آمد او را مسخره می‌کنند و شبهه معاد دارند و اصل مبدا برای آنها روشن نشده است.

«يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ»؛ اظهار تاسف خداوند برای مشرکان و مستکبران

این مفسر قرآن کریم بیان کرد: خداوند در آیات 31 و 32 سوره یاسین برای آنها اظهار تاسف کرده است «يَا حَسْرَةً عَلَى الْعِبَادِ» و در مقابل آنها هم برهان بر مبداء و هم بر مرجعیت خداوند سبحان اقامه می‌کند. بحث‌های قرآن فقط غیبی نیست بلکه تجربی نیز هست. خداوند در قرآن سخن از انبیائی گفته است که در خاورمیانه بوده‌اند و عده‌ای توسط آنها هدایت شدند و عده‌ای نیز به روز سیاه نشسته‌اند، بروید و ببینید. این «بروید و ببینید» را نمی‌شود در آن زمان برای خاور و باختر دور گفت. این طور نیست که گفته شود بر این اساس پس فقط پیامبران در خاورمیانه ظهور کرده‌اند و شرق دور و غرب دور پیامبر نداشت چرا که این با سیاق بسیاری از آیات هماهنگ نیست؛ چرا که خداوند فرموده است هیچ امتی نیست که از پیامبر و انذار دهنده خالی باشد.

آیت‌الله العظمی جوادی آملی ادامه داد: در برخی آیات فرمود داستان برخی از پیامبران را برای شما گفتیم و برخی دیگر را نگفتیم. بیان داستان پیامبرانی که در شرق و غرب دور بودند و افرادی از آنها اطاعت نکردند و به عذاب دچار شدند، راهی برای اثبات نیست اما در مورد بسیاری از انبیا خاورمیانه این است که بروید و ببیند اما در آنجا که خاور دور است و دسترسی نیست چگونه می‌توانیم بگوییم بروید ببینید.